

Dr. PELTASON, *Grundzüge der Röntgendiagnostik innerer Erkrankungen*. 222 Abbildungen. München J. F. BERGMANN 1927. Prijs: 16.50 mark, geb. 18 mark.

De eerste indruk van dit boek is, dat het evengoed niet geschreven had kunnen zijn. Er staat niets nieuws in, maar het geeft in een paar grepen uit de Röntgenliteratuur een overzicht, hoe een internist met de Röntgenologie in aanraking komt. Vooral als een dergelijk boek begint met in 30 bladzijden de allereenvoudigste technische en fysieke zaken te behandelen, krijgt men sterk den indruk van overbodigheid. Doch daarna komen twee hoofdstukken over hartziekten en longziekten, en deze zijn wel heel goed behandeld, met veel goede afbeeldingen. Mijns inziens dankt het boek zijn waarde aan deze twee hoofdstukken, en iemand, die over een dezer onderwerpen eens op de hoogte gebracht wil worden, zal het boek zonder twijfel op prijs stellen.

Voor het volgende hoofdstuk, de maagdarmaandoeningen, geldt dit ook nog wel, ofschoon dit hoofdstuk niet zoo mooi behandeld is als het voorgaande.

Wat er dan volgt is nog een heel klein samenraapsel van enkele onderwerpen, die op de interne kliniek betrekking hebben; maar het zou er met de Röntgenologie in de interne geneeskunde wel heel armzalig uitzien, als daar alles mede gezegd was. Gelukkig is dit niet het geval en dient deze aanhang, zoowel als de inleiding, alleen om het boek een weidscher titel te bezorgen. Een beperking tot de beste hoofdstukken eruit met een anderen titel had het boekje echter aanbevelenswaardiger gemaakt.

J. VAN EBBENHORST TENGBERGEN.

Prof. H. BURGER, *Het teleologisch denken in de geneeskunde*.
Uitg. de Erven BOHN. Haarlem. 1928. prijs f 0.40.

De door prof. BURGER op 9 Januari 1928 uitgesproken rede ter herdenking van den 296sten verjaardag der Universiteit van Amsterdam is thans in den vorm van een brochure uitgekomen.

E. SLUITER.

M. KIRSCHNER und O. NORDMANN, *Die Chirurgie*. URBAN und SCHWARZENBERG, 1927. Liefening 17, Bnd. II. Prijs 20 Mark.

In deze aflevering bespreekt COENEN uit Münster de gezwellen, terwijl de parasitaire aandoeningen door HOSEMANN uit Freiburg i. Br. behandeld worden.

In een algemeen gedeelte worden ontstaan, diagnose en algemeene behandeling der gezwellen besproken, terwijl een afzonderlijk hoofdstuk gewijd is aan het verband tusschen ongeval en gezwelvorming. Daarna worden achtereenvolgens de gezwellen der bindweefselgroep, gezwellen uitgaande van het pigmentvormende weefsel (o. a. melanomen), gezwellen van het spier- en zenuwweefsel, de haematoblasten, de fibroëtheliale en epitheliale tumoren, de teratomen en tot slot de menggezwellen van nier en blaas besproken. Het hoofdstuk handelende over de beensarcomen

is wel zeer beknopt, zoodat er vele voor den chirurg uiterst belangrijke punten, onbesproken blijven. De oude indeeling in periostale en myelogene sarcomen heeft schrijver, zooals thans ook algemeen gebruikelijk is, verlaten. De typische reuscellensarcomen rekent hij nog tot de echte sarcomen, echter wordt bij de verdere bespreking hiervan toch bij hem een streven merkbaar om deze gezwellen onder een andere groep van gezwellen te rangschikken. KONJETZNY geeft hieraan den naam van „Riesenzellensarkoid” en rekent hen tot de groep der ostitis fibrosa. In de Amerikaansche literatuur wordt de „giant-cell tumor” niet meer tot de sarcomen gerekend. Bij de bespreking der gezwellen van het zenuwstelsel heeft de differentieering der neuromen en gliomen in een groot aantal kleinere groepen het geheel niet eenvoudiger gemaakt. De 13 variaties van gliomen volgens CUSHING vond ik in dit hoofdstuk nog niet vermeld.

Bij de bespreking der menggezwellen blijkt de schrijver een aanhanger te zijn van de epitheliale ontstaanswijze volgens HIRSCHBERG (thans nagenoeg als de juiste beschouwd). Over de herkomst van het kraakbeen worden velerlei mogelijkheden genoemd, terwijl ik vergeefs gezocht heb naar de allernieuwste opvatting, waarbij het z.g.n. kraakbeen beschouwd wordt als eenigszins veranderde mucine (dus ook een product van epitheliale oorsprong).

Bij de bespreking der parasitaire aandoeningen worden voornamelijk die verwickelingen besproken, die voor den chirurg van belang zijn. Van de darmparasieten worden de oxyuris, trichocephalus dispar, ascaris lumbricoides en taenia besproken, terwijl gewezen wordt op de appendicopathia oxyurica, op de invaginaties, perforaties en ileus door wormen en op galblaas- en pancreaslijden veroorzaakt door darmparasieten. De echinococcus wordt eveneens uitvoerig besproken en in een afzonderlijk hoofdstuk wordt de behandeling hiervan beschreven door LEHMANN uit Rostock.

Over het geheel genomen is de stof in deze aflevering goed bewerkt en door vele afbeeldingen verduidelijkt, zoodat zij het lezen overwaard is.

J. G. KOPP.

Dr. M. T. SCHNIRER, *Taschenbuch der Therapie*, XXIV Ausgabe, 1928, Leipzig. CURT KABITZSCH. 536 bldz. Prijs 4.40 Mrk.

Met hetzelfde genoegen en dezelfde bewondering als zoovele andere jaren kondig ik weder een nieuwen druk aan van dit alles omvattende boekje. Vooral het Therapeutische Jahresbericht, dat dezen keer 450 meestal korte, maar soms zeer uitvoerige referaten bevat, geeft blijk van ongeëvenaarde veelzijdigheid en volharding. Voor de oude rubrieken, een kleine 40, verwijs ik naar de aankondiging van vroegere jaargangen. Nieuwe belangrijke rubrieken zijn een algemeene tabel van voedingsmiddelen (10 bladzijden), door dr. I. NORMAND ontleend aan zijn *Grundriss der diätetischen Therapie*, en de *Anleitung zur praktischen Geburtshilfe* (23 bladzijden;) van dr. F. V. MIKULICZ—RADECKI te Berlijn, geheel ten behoeve van den practizeerenden arts bewerkt.

Moge het SCHNIRER gegeven zijn, zijn nuttig werk nog vele jaren voort te zetten.

H. PINKHOF.